

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Demian Tudor

ABONAMENTUL:
Pentru particulari pe an 5000 lei.

BISERICA, LA REMORCA LUMII?

Această expresie am aflat-o într-o carte din care am scos la iveală, și până acum, câteva gânduri bune pentru noi preoții, carte care din aceste considerente ar merita să fie tradusă în românește, pentru a ne da seama cum văd doi laici pe adevăratul preot (Auguste Cavalier și R. de Cheyssac: *Mon Curé à sa place*). „Biserica la remorca lumii”. Oricine își poate închipui intenția acestei expresiuni. E vorba de o posibilă și regretabilă schimbare a rolurilor. Și anume, dacă Biserica creștină, care își are însuși rostul existenței sale în impunerea unei conduite biblice de viață în societatea modernă, ar renunța la acest rol de îndrumătoare a lumii, pentru a se conduce ea după socotelile trecătoare ale acestei lumi. Adecă dela: „Ecclesia praecedit”, am ajunge la: „Biserica la remorca lumii”.

Exprimă această expresie o realitate? Dacă într'adevăr Biserica ar fi la remorca lumii, desigur că nici n'ar mai exista ca atare. Cu ce și-ar justifica existența, când rostul ei, impus de Mântuitorul, e de a sfinți lumea?! Intotdeauna, dela Hristos și până la sfârșitul veacurilor, a existat și nu va înceta conflictul între duhul evanghelic și spiritul lumii. Cine crede că le poate împăca e sau inconștient, sau trădător. Aci nu există compromis. Intr'o corespondență întreținută de fostul ministru francez Guizot cu parlamentarul spaniol Donoso Cortes, acesta din urmă scria: „Dacă Biserica, prin imposibil, ar veni vreodată să se pună la remorca lumii, neamul omenesc ar merge numaidecât spre o pleire iremediabilă” „Fericea la care aspiră omul este sau pe pământ, sau este în cer. Dacă este pe pământ, apoi lumea are dreptate. Dacă este în cer, apoi Biserica este în adevăr” (*Mon Curé à sa place*, pg. 129-130). „Să nu iubiți lumea, nici cele din lume: de iubeste cineva lumea în acela nu-i iubirea Tatălui. Pentru că toate cele din lume, adecă: pofta trupului, pofta ochilor

și trufia vieții nu sunt dela Tatăl, ci dela lumea aceasta. Lumea însă trece, și trece și pofta ei, iar cel ce face voia lui Dumnezeu rămâne în veci (I Ioan 2, 15-17).

Am mai scris în ultimul articol, că preotul nu e din lume (Io 15, 19) adecă nu trăiește în spiritul ei. „Între preot și lume este o prăpastie peste care nu se poate trece. Starea preoțească calcă deadreptul pe urmele lui Hristos: fățiș ea declară războiu „lumii”. Dar să fim lămuriți. Lupta contra „lumii” nu înseamnă lupta contra oamenilor. Scopul acestei lupte este liberarea oamenilor de către lume: mântuirea lor vremelnică și veșnică”. Cum luptă preotul? „Preotul e dator ca totdeauna să facă deosebire între om și preot. Nu e de ajuns ca să pornească ofensivă contra „lumei corupte” numai din amvon și din scaunul duhovniciei, iar acasă deslegat de sacrele funcțiuni să se comporte ca și un om și să slujească lumii depravate, căci preotul în virtutea oficiului său datorează credincioșilor săi nu numai vorbe duhovnicești, ci și pildă preoțească” (Ambele citate din: Pr. Dr. M. Ionescu: *Altarul și Amvonul* pg. 56-57).

În consecință viața preoțească e o viață de jertfă, tocmai prin renunțarea la multe din cele permise altor oameni. Aceasta ar trebui s'o știe cei ce se fac preoți. Aceasta ar trebui s'o știe și tovarășele lor de viață: că nu-și leagă destinul cu un om ca oricare altul. Dacă și-ar da seama dela început, desigur că s'ar evita multe tragedii familiare, cunoscute sau tănuite, în tagma preoțească.

Preotul și familia lui este „cetatea deasupra muntelui stând” (Mat. 5, 14). Prin renunțarea la duhul lumii el stă la înălțime. Oamenii recunosc jertfa vieții lui și o apreciază. Dar el trebuie să se mențină la acest nivel. Să nu uite că este în lume și pentru lume, dar nu din lume. Vorba lui se deosebește de vorba celorlalți: nu e „deşartă” (II

Tim. 2, 16), ci „cu har, dresă cu sare“ (Colos 4, 6). Portul și purtarea lui este conformă cu principiile evanghelice pe care le provovăduște, nu cu cerințele mereu schimbătoare ale lumii moderne. Toate „modernismele“ și „civilismele“ în această privință, nu sunt decât o adaptare la rosturile lumii, o capitulare în fața duhului vremii. Există anumite atitudini în viața preotului, inspirate de duhul vremii, care sunt incompatibile cu misiunea lui. Le-am găsit înșirate în acest organ eparhial (Biserica și Școala Nr. 4/1937) în număr de opt, sub titlul de: „Incompatibilități profesionale“. Dar la acestea s'ar mai putea adăuga și altele. Fiecare preot adevărat le simte. Nu mai e nevoie să fie înșirate. Ele consistă din tot ce ar putea expune pe slujitorul lui Dumnezeu la ridicol, la cârtire, și pe credincioșii lui la sminteală. Acestea coboară cetatea ce stă deasupra muntelui, în vălmășagul lumii, și prin preoții săi pune Biserica la remorca lumii, fiindcă preotul e considerat ca cel mai autentic reprezentant al Evangheliei, al Bisericii. El este o normă de conduită pentru enoriași, o pildă reconfortantă sau nimicitoare pentru ei. Laicizarea Bisericii se impută în primul rând slujitorului ei. Și eu înțeleg aci prin „laicizare“ aducerea Bisericii la remorca lumii.

E mare primejdia aceasta. Și răspunzător este preotul dacă s'ar schimba rolurile, și Biserica s'ar da cu lumea, adică ar renunța la misiunea sa de temei: înduhovnicirea lumii. Așa se definește rostul preoților în lume: să stea neclintii pe tradiționala lor poziție și să reziste ispitelor laicizatoare, „să activeze în lume și pentru lume, dar să nu aibe nimic comun cu lumea, să ridice ei lumea la un nivel moral superior, iar nu lumea să-i prăbușească pe ei în abisuri catastrofale“ (Pr. M. Ionescu op, cit. pg. 66). Și dacă se amestecă în treburile lumii, preoții trebuie să, „îmbisericească“ anumite curente spirituale pe care timpul în neconținută lui evoluție le aduce în primul plan al preocupărilor omenești, sau anumite stări; să tragă foloase pentru Biserică din orice împrejurare. Înțeleg aci foloase spirituale, nu materiale. Căci prin foloase materiale atâția străini de Biserică au vrut să se folosească de ea pentru scopurile lor meschine. Un ministru spunea, înainte de războiu, că preoțimea e datoare să servească interesele Statului — recte ale guvernului de atunci — pentru că primește salariu de la Stat. Cu un salariu ca acela se prețuia o conștiință! Se încerca punerea Bisericii la remorca lumii!

Așadar, iată porunca ceasului de față, ca și a tuturor veacurilor creștine: Să nu uităm că noi preoții suntem în lume, dar nu ai lumii; că suntem în lume pentru a o îmbiserici; că — precum scrie cineva — „clerul trebuie să ia societatea așa cum este și s'o acopere cu mantaua evanghelică“ (Mon Curé... pg. 141); că Biserica la remorca lumii e blestem și pierzare; că deviza noastră este: „Ecclesia praecedit“.

Presviterul B.

Patimile și Invierea Domnului vestite de profeți

După cum au fost vestite, în toate amănuntele, nașterea și activitatea mesianică a Mântuitorului, tot așa, profeții, cu mii de ani înainte, anunță contemporanilor, patimile, moartea — oarecum umilitoare — și învierea Fiului lui Dumnezeu.

Textele din Noul Testament, ne arată cum s'au realizat profețiile referitoare la jertfa de pe crucea Celui ce a ridicat păcatele lumii.

Profetul Zaharia (9, 9) vestește intrarea triumfală a Domnului în Ierusalim, călare pe mânăzul asinei, intrare cu care începe urcarea pe muntele Calvarului: „Bucură-te foarte, fiica Sionului, veselește-te fiica Ierusalimului, căci iată, împăratul tău vine la tine: drept și mântuitor, smerit și călare pe asin și pe mânăzul asinei“ (cf. Mt. 21, 10; Lc. 19, 35).

După intrarea în Ierusalim, urmează prinderea, udecarea și celelalte patimi a celui care... „a fost străpuns cu rane pentru păcatele noastre și a fost zdrobit pentru fărădelegile noastre“ (Is. 53, 5) și care „ca o oaie spre junghiere s'a adus și ca un miel fără de glas, înaintea celui ce-l tunde; așa nu-și deschide gura sa“ (Is. 53, 1-10; cf. Mt. 26, 63).

Noaptea, în grădina Getsemani, unde Iisus Hristos s'a suit să se roage, Iuda, unul din cei doisprezece, îl vinde pentru treizeci de arginți, prețul răscumpărării unui sclav pe care apoi i-a aruncat în templu ca să se cumpere pe ei țarina olarului, spre a se împlini cele spuse de profet: „Și am zis către dânșii: De este plăcut în ochii voștri, dați-mi plată, iar de nu, lăsați-o. Și-mi cumpăniți plata treizeci de arginți. Și a zis Domnul către mine: Aruncă-l olarului acest preț frumos, cu care am fost prețuit de dânșii. Am luat cei treizeci de arginți și i-am aruncat în casa Domnului, pentru olar“ (Zah. 11, 12-13; cf. Mt. 27, 4-8).

În urma sărutului vânzător a lui Iuda, (Mt. 22, 46), a fost prins, purtat dela un arhiereu la altul, judecat, batjocorit, bătut și condamnat.

Ispitirea, batjocorirea și bătaia lui Dumnezeu însuși, desigur că a fost un eveniment însemnat, de aceea nici Vechiul Testament nu-l trece cu vederea,

căci Psalmistul zice: „...ispititu-m'au, batjocoritu-m'au cu batjocură, scrâșnit-au asupra mea cu dinții lor“ (Ps. 34, 14-15, cf. Mt. 26, 67-8; Mc. 14, 65; Lc. 22, 63-4; Io. 19, 3), după ce, puțin mai înainte adaugă: „adunatu-s'au preste mine bătăi“.

La toate aceste, Mântuitorul n'a protestat, nu s'a folosit de puterea Sa dumnezeiască și nici n'a implorat mila sau ajutorul cuiva, pentru că este scris: „Ca o oaie spre junghiere s'a dus și ca un miel fără de glas“ (Is. 53).

Cu cunună de spini pe cap (Mt. 27, 29), silit să-și poarte crucea, a fost dus să se răstignească între doi tâlhari: „Și cu cei fără de lege s'a socotit“ (Is. 53, 12; cf. Mt. 27, 38; Mc. 15, 28; Lc. 22, 37).

Înainte de a se ridica crucea, Mântuitorul a fost pironit pe lemn, prin mâini și picioare: „Ce răni sunt aceste de pe mâinile tale?“ (Zah. 13, 6), căci: „Străpuns'au mâinile și picioarele mele“ (Ps. 22, 16; cf. Mt. 27, 35; Mc. 15, 24; Lc. 23, 33, Io. 19, 23 și 37 și 20, 25).

Crucea se ridică, iar cei de jos îl batjocoresc zicându-i: „Dacă a-i nădărdit spre Domnul, izbăvească-te și te mântuiască“ (Ps. 21, 8 cf. Mt. 27, 43; Lc. 23, 35-6).

Pe cruce, batjocorit și chinuit, ca să se împlinească Scriptura, cere să bea, fiindu-i sete, dar în loc de apă: „au dat spre mâncarea mea fiere și spre setea mea, m'au adăpat cu oțet“ (Ps. 69, 21; cf. Mt. 27, 34; Mc. 15, 23; Io. 19, 29).

Parcă toți l-au părăsit. Ucenicii s'au ascuns, iar unul chiar s'a lepădat de el. Rămas singur, ultima nădejde îi este Tatăl, căruia i se adresează: „Dumnezeule, Dumnezeul meu, ia aminte spre mine, pentru ce m'ai lăsat?“ (Ps. 22, 1; cf. Mt. 27, 46; Mc. 15, 34).

Soldații au împărțit hainele între ei, iar asupra cămășii sale au aruncat sorți: „Impărțit-au hainele mele loruși și pentru cămașa mea au aruncat sorți“ (Ps. 22, 18; cf. Mt. 27, 39; Mc. 15, 24; Lc. 23, 34).

Apoi și-a dat Duhul, în mâinile Tatălui și întu-necime mare s'a făcut peste tot pământul (Amos 5, 20; cf. Mt. 27, 45; Lc. 23, 49).

Când le-a zdrobit fluerile picioarelor celor doi tâlhari, lui nu i s'au zdrobit pentru că era scris: „Os din oasele lui nu se va zdrobi, (Ex. 12, 46; Num. 9, 12; Ps. 34, 20; cf. Io. 19, 36) ci i s'a împuns coasta“ (Zah. 12, 10; cf. Is. 19, 34).

Ca să nu rămână trupurile pe cruce, de sărbătorile paștelui evreesc, i s'a îngăduit lui Iosif din Arimateia (Lc. 23, 53), ca să-l îngroape și l-a îngropat în mormânt nou, săpat în stâncă (Is. 22, 16; cf. Mt. 27, 60; Lc. 23, 53).

Astfel a fost jertfit Acela care a modificat cu totul, felul sacrificiilor, schimbând jertfele sângeroase ale Vechiului Testament, prin moartea Sa pe cruce, în jertfa duhovnicească a Sfintei Euharistii, căci este scris: „Jertfa și prinosul nu ai voit; iar trupul mi-ai

săvârșit. Arderile de tot și pentru păcat n'ai căutat; atuncea am zis: iată viu“ (Ps. 39, 9).

Iisus Hristos a fost Dumnezeu și ca Dumnezeu, n'a putut să rămână sub stăpânirea morții care este stricăciune, deoarece Dumnezeu nu este supus stricăciunii: „Căci nu vei lăsa sufletul Meu în locuința morților, nu vei îngădui ca prea iubitul Tău să vadă stricăciunea“ (Ps. 15, 10; cf. Fapt. Ap. 2, 27) deaceia, după ce Domnul și Mântuitorul nostru a stat trei zile în întunericul mormântului, ca odinioară Iona în pântecul chitului (Iona 1, 17), a înviat, în glorie și mărire dumnezeiască, ca un adevărat Dumnezeu, mântuind neamul omenesc pentru care a primit să se întrupeze, să pătimească și să moară ca să-l aducă la cunoașterea Adevărului (I Tim. 2, 4-5).

Ilie Gh. Crișan

Păcătosul e ca și...

Vă aduceți aminte de scena biblică, în care Dumnezeu dă în mâna plăcutului David, pe persecutorul său, pe Saul. Il prinde dormind la cap cu o sulță înfiptă în pământ. N'avea să facă decât o mișcare. Un armaș îl și sfătuește cu nerăbdare: „Dumnezeu dă astăzi pe vrăjmașul tău în mâinile tale; lasă-mă, te rog, să-l lovesc cu sulța și să-l pironesc dintr'o lovitură...“ Mărtinosul David însă se mulțumește să-i ia sulța dela cap și ulciorul cu apă. Așa că, Saul s'a deșteptat și de data aceea nu în svârcoliri de moarte, ci sub senin de cer îndurat.

Dormea cu cea mai mare primejdie la cap! Și habar n'avea! „Vai de cei ce-și atrag pedeapsa ca și cu niște frânghii și plata păcatului ca și cu niște streanguri“ (Is. 5, 18).

Așa doarme fiecare păcătos. Așa se dă pe mâinile dtavolului, care în clipe ca acestea, îl cere din mâna Creatorului argumenând: „Lasă-mi-l mie! Nu vezi că nu mai e al tău? Nu vezi că nu mai ai folos de el? Nu te mai slujește, nu-ți cunoaște poruncile și trimișii! Nu vezi că pentru el nu mai există nimic din ce e al tău? Nu vezi că doarme, că e mort pentru împărăția ta? Dă-mi-l! Lasă-mă să-i topesc bruma de credință, ca să nu mai audă nici cât a auzit din Evanghelia ta; lasă-mă să-i spulber nădejdea slăbănoagă și să-l îngheț cu totul tubirea deaproapelul, care, și-așa, nu prea încălzea pe nimeml.“

Dar Induratul David, nu dă câștig de cauză crudului Abișai, ci îngăduie ca adormiții și neroditorii Sauli să mai fie lăsați încă un an, să nu le fie încă deșteptarea în dureri și întunec, ci în raze de soare ce răsare și pentru buni și pentru răi.

Păcătosul e ca acel tânăr spartan, care furase și ascunsese sub haine un pul de vulpe, pe care, decât să strige, decât să-l arunce, decât să-l vadă lumea că l-a furat, mai bine l-a lăsat să-l muște de sân până ce l-a uels. Păcatul rupe, mânâncă cea ce e

mai de preț în inimă și totuși, înrăutățitul nu vrea să se vâdească, nu strigă după ajutor. „Niște străini îi mânăncă puterea și el nu-și dă seama; îl apucă bătrânețele și nu simte“ (Os. 7, 9)

Păcătosul e ca acel bețiv, care venind acasă, i se păru că vede pe masă aprinse două lumânări, și care din spirit de economie, își zise: „de ce să ardă două?“; Și suflă într'una, ca să rămână apoi în deplin întunec. Două, ba chiar mai multe vieți ti pare păcătosului că are; una la tinerețe ca să-și petreacă și alta la bătrânețe ca să se pocăiască; de aceea își permite atâtea extravagante cu sârmana și așa de plătându flacăra a vieții pământeste. „Cei nesocotiți glumesc cu păcatul, dar între cei fără prihană este bunăvoință (Prov 14, 9).

Păcătosul e ca și acei făuritori de cazane și căldări mari, cari, înăia dată când intră în ele spre a le dăltui și nitui, li se pare că asurzesc în sgomotul infernal pe care-l produc cei cari izbesc cu ciocanele pe dinafară, și cari, cu timpul însă, așa se obișnuiesc cu zgomotul arămii, încât muncitorii dinafară pot izbi cât vreau, fiindcă celor dinăuntru nici că le pasă, aproape că pot și dormi acolo. „Căci nu dorm dacă n'au făcut răul și le piere somnul dacă nu fac pe cineva să cadă“ (Prov. 4, 16)

Păcătosul e... așa și-așa... și ar trebui să fie... ca și acea plantă gingașe mimosa sensitiva, despre care scriu învățații că îndată ce-o atingi își sbârlește frunzele, de-o mai necăjești și le adună și le închide, și de nu contenești, și le aruncă jos, ca și când ar vrea să spună că mai de grabă se distruge decât s'o maculezi la infinit. Ar trebui să fie sensibil și îngrozit de orice întinăciune; ar trebui să zică: „N'am pus înaintea ochilor mei lucru fără de lege... Nu s'a lipit de mine inima îndărătnică...“; ar trebui să împlinescă sfatul marelui cutremurat și îngrozit de păcat' David: „Cutremurați-vă și nu păcătuți!“

Pr. Gh. Perva

Tipul preotului ideal

(FRAGMENT)

Simplu, cucernic, bun predicator, pătruns de misticism, acest fost elev al Școlii Normale făcu o puternică impresie asupra aceluia, care avea să-i samene într'o zi. Ce-a vorbit abatele Huvelin în seara aceea?

El n'a încercat să uimească prin strălucirea gândirii. N'a putut, de sigur, să se piardă în banalități, fiindcă talentul nu știe să se ascundă.

Un om, care nu credea în nimic, care nu s'a priceput să trăiască, s'a găsit față în față cu un alt om, nu numai credincios, nu numai curat, dar atât de pătruns de credința lui, încât putea să fie privit ca o întrupare a rugăciunii, a milei nesfârșite pentru slăbiciunea și suferința cople-

sitoare a semenilor lui. Sau chiar mai mult decât atât: Una din acele jertfe, cari se închină tainic lui Dumnezeu, pentru a suferi, a îndrepta răul și a face mai ușoară ispășirea altora. Acești doi oameni, poate că n'au schimbat decât câteva vorbe obișnuite, nu și-au spus decât „bună seara“, apoi privirile lor s'au întâlnit de câteva ori. Atât a fost de ajuns; s'au recunoscut; au înțeles că se așteptau; și, în cugetul lor, au socotit această întâlnire, ca o întâmplare hotărâtoare a vieții lor. Unul din ei a gândit: „Acest om e credința însăș“. Celalalt a răspuns: „Frate al meu, care ai fost atât de nefericit, eu nu sunt decât un biet muritor, dar Dumnezeu e bun și mare, îndreaptă-ți sufletul spre El și vei fi mântuit“.

Acești doi oameni nu se vor uita niciodată. Sfințenia e chemarea puternică și misterioasă, care atrage sufletele. Abatele Huvelin își câștigase renumele său cu prilejul conferințelor pe cari le închinase tineretului, vorbind despre Istoria Bisericii. Predica, de asemeni, din amvonul bisericii parohiale, și lumea dădea năvală să asculte pe acest vorbitor care nu recita niciodată, nu căuta să uimească, ci improviza, pe o temă îndelung studiată totdeauna, lăsând să înflorească în voie și să se exprime firesc un spirit viu, foarte atent, în tălmăcirea doctrinei, îndrăzneț înaintea cuvintelor cari cereau să fie rostite, folosind din belșug reminiscențe istorice și literare, meșter al digresiunilor, al parantezei și al izbucnirilor, neașteptate, având mai presus de orice o deplină cunoaștere a oamenilor și o veche deprindere a milei. Prin aceste însușiri se apropia de inima fiecăruia din ascultătorii săi; era prietenul dorit, căruia poți să i te destăinuiești în voie. Îngăduința lui pentru cei cari au păcătuit, s'ar putea spune iubirea lui față de ei, turbura pe cei mai nepăsători. Simțeau, că-i dorea pe oameni mai buni, ca să-i facă mai fericiți, și se gândea mereu, pentru toți, la clipa hotărâtoare când se vor înfățișa înaintea lui Dumnezeu, pentru a fi judecați, osândiți, ca niște suflete rătăcitoare, fără speranța veșnicei odihne; căci moartea nu există nicăeri, nici măcar o clipă: noi trăim două vieți..

Nepotolitul zel al abatelui Huvelin, ajutoarele pe cari le dădea, vizitele pe cari le făcea sau le primea, corespondența enormă pe care o întreținea în scrisori scurte, calde, limpezi; constrângerile trupești la care se supunea, fără ca cineva să poată afla motivul lor: toate porneau din dragostea lui profundă pentru sufletele supuse rătăcirii. Era un sfătuitor, spre care toți se îndreptau cu încredere, fiindcă, pe lângă celelalte daruri ale sale, mai avea unul, cel mai prețios dintre toate: iubitoarea înțelegere a dure-

rilor omeniești. Se simțea aproape de ele; pe toate le întâlnise în drumul său, le ascultase, le pătrunsesse, le ajutasse. Fiecare imagine a suferinței îi era cunoscută. O întâmpina cu cuvintele: „Durererea își are farmecul ei“. In același înțeles, spunea despre biserică: „Biserica e o văduvă cernită“. Unei femei din societatea bună i a adresat odată aceste cuvinte:

— Am găsit de multă vreme mijlocul de-a trăi fericit.

— In ce fel?

— Am învățat să mă lipsesc de bucurii.

Primea în biserică pe cei cari veneau să i se spovedească; alții îl căutau acasă. Cu ce minte sănătoasă și dibace trebuia să fie înarmat acest om, pentru a descifra, pe rând, toate problemele morale cari i se înfățișau, și pe cari de obicei le deslega într-o clipă! Abatele Huvelin avea o judecată atât de sigură, o privire atât de pătrunzătoare, încât cele mai ascunse cute ale conștiinței omeniești îi apăreau într-o lumină vie, făcând pe mulți să creadă, că se bucură de o investitură deosebită a lui Dumnezeu. Sfaturile lui erau limpezi, simple și pline de bun simț. Porneau din adâncimile aceleiași concepții, dar variau dela un caz la altul. Nu folosea aceeași măsură pentru urși, ca și pentru rândunele. Avea obiceiul să spună: „Sunt suflete, cărora ai puțința să le spui: trebuie să treci prin această încercare. In pocăința, spre care noi îndrumăm pe credincioși, există o putere mult mai mare decât își pot închipui cei cari o disprețuesc“.

De obicei, abatele Huvelin stătea acasă în toate după amiezele. Acest mare erudit jertfea ceasuri întregi îndrumărilor spirituale. In micul său antreu se întâlneau oameni de toate vârstele și din toate păturile societății. Intrau pe rând în odaia de alături, plină de cărți și de manuscrise, unde abatele Huvelin aștepta, sezând pe scaun, resemnat în fața mulțimii ca și în fața boalei. Recunoștea pe toți cei cari mai veniseră cândva să-l vadă, chiar cu foarte mulți ani înainte. Ii asculta pe toți, cu cea mai mare luare aminte. Vorbea în puține cuvinte și cerea tuturor să-i vorbească la fel. Sarcina lui nu era ușoară. Deși firea îi era veselă, mulți l-au văzut adeseori plângând: toate durerile cari îi cereau alinare, îl făceau să sufere; toate greșelile cari i se mărturisise, sau pe cari le ghicea, îl întristau.

Astfel era preotul, priceput în cele sfinte, adică în cunoașterea lui Dumnezeu și a oamenilor.

(R. Bazin: *Pustnicul din Sahara*).

Despre ce să predicăm?

Duminică în 26 Mai 1946 să vorbim despre:
PROFEȚIILE ȘI MINUNILE DOMNULUI (I).

Din sfânta Evanghelie și din întreagă învățătura creștină se vede limpede că Iisus Hristos este o persoană unică, excepțională în istoria omenirii. Evanghelia Domnului este incomparabilă. Incomparabilă este învățătura lui și tot incomparabile sunt faptele vieții lui. Nici între oameni, nici între învățăturile lor, un aflăm termeni de asemănare cu viața, învățătura și faptele Mântuitorului. Prin tot ce a făcut și a învățat El, s'a ridicat cu mult deasupra tuturor epocelor și deasupra tuturor generațiilor de oameni. De două milenii, El domină istoria și cultura omenirii prin negrăita strălucire a vieții sale divine, prin neasemănata frumusețe a învățăturii sale evanghelice și prin extraordinara putere a faptelor sale miraculoase, toate prin excelență revelatorii, divine.

Actele extraordinare din viața Mântuitorului, sunt profețiile, prin care și-a demonstrat atotștiința, și minunile, prin care și-a demonstrat atotputernicia. Iisus Hristos a fost profețit cu unelte veacuri înainte de a se naște. Cei dintâi biografi ai Mântuitorului sunt profeții. Ei descriu viața lui; îi desvăluie și anticipă toate momentele principale, încât nu poți să nu te minunezi de acest fapt unic din istoria tuturor oamenilor, evident după ce constați că toate profețiile mesianice s'au împlinit cu perfectă exactitate istorică, geografică și matematică; într'un timp anumit, într'un cadru cunoscut, la date și socoteli precise.*

Nu mai puțin grăitoare sunt *profețiile* pe care le face însuși Mântuitorul: despre sine, despre ucenicii săi, despre Biserica sa, despre soarta Ierusalimului și a iudeilor, despre viața viitoare și despre sfârșitul lumii. Despre sine profețește că va fi vândut și răstignit, dar a treia zi va învia, va părăsi lumea și la sfârșitul veacurilor va veni din nou în lume, să judece viii și morții. Despre ucenicii săi profețește că îi vor fi martori în toată lumea și că dealungul veacurilor vor fi prigonii și uciși, de către

* *Pascal*: „Cea mai mare dintre dovezile despre Iisus Hristos o constituie profețiile. Aceasta e cauza pentru care Dumnezeu a prezis. Evenimentul pe care îl cuprind ele este o minune, care subsistă dela nașterea Bisericii până la sfârșit. Dumnezeu a ridicat profeții timp de șasesprezece veacuri; și în patru sute de ani, a împrăștiat toate aceste profeții cu toți iudeii care le deuceau în toate părțile lumii. Aceasta era pregătirea pentru nașterea lui Iisus Hristos, înainte ca Evanghelia să fie crezută de toată lumea“...

Acelaș: „Dacă un singur om ar fi făcut o carte de preziceri despre Iisus Hristos pentru acel timp și în acel fel, și dacă Iisus Hristos ar fi venit întocmai după acele profeții, aceea ar fi avut o forță înfinită.“

„Inșă aci este mai mult. E un șir de oameni, care timp de patru mii de ani, neîncetat și fără schimbare, vin unul după altul să prezică aceeași venire. E un popor întreg acela care îl anunță, și care subsistă de patru mii de ani pentru a da mărturie, în trup, de încredințările pe care le au ei, și dela care ei nu pot fi abătuți prin oarecare amenințări și persecuții, aceasta e cu totul considerabil“.

acea care li se pare că prin aceasta aduc slujbă lui Dumnezeu. Dar să nu se teamă, că biruința va fi a lor și cei ce rabdă până la sfârșit, aceia se vor mântui. Despre Biserică profețește că, deși va fi martirizată, va fi deapururi biruitoare și mântuitoare. Sub aripile ei de mamă se va adăposti omenirea întreagă și nici puterile iadului nu o vor putea birui. Despre Ierusalim și despre templul lui profețește că nu va rămâne din el piatră pe piatră; va fi dărâmat și pustit, iar poporul lui împrăștiat în lumea întreagă, până când se vor împlini vremurile neamurilor și până când se va converti la Evanghelie. Pentru veacul viitor profețește evenimente nebănuite: descoperi semnele care vor preceda sfârșitul lumii și venirea a doua, judecata din urmă și apariția unui cer nou și pământ nou, în care dreptii vor trăi fericiți în vecii vecilor. O parte din aceste profeții s'a realizat întocmai; cealaltă parte se va realiza cu aceeași siguranță și exactitate, cu care s'au realizat cele împlinite. „Cerul și pământul vor trece, iar cuvintele mele nu vor trece“ (Mat. 24, 35). Toate se vor împlini, la vremea lor.. Discuțiile și gălceville în privința lor sunt de prisos, inutile și infructuoase.

După profeții, altă dovadă extraordinară despre mesianitatea și divinitatea Mântuitorului o constituie *minunile* pe care le-a săvârșit El. Prin minuni se demonstrează revelația și se legitimează persoanele care o fac. Minunea de pe drumul Damascului convertește pe marele prigonitor al creștinilor, pe Saul din Tars, devenit apoi marele și sfântul Pavel, Apostolul neamurilor. Minunea a convertit pe alt intelectual dintre fruntașii iudeilor, pe Nicodim, cum se deduce aceasta din cuvintele prin care începe celebra sa convorbire nocturnă cu Mântuitorul: „Știm că dela Dumnezeu ai venit învățător, că *nimeni nu poate să facă aceste minuni, pe care tu le faci, dacă nu este Dumnezeu cu el*“ (In 3, 2). Tot minunea a făcut din simplii și modeștii pescari, de pe malul Ghenizaretului, martori, apostoli și martiri, care merg până la moarte cu depoziția lor pentru Mântuitorul.

Însuși Mântuitorul apelează la argumentul apologetic al minunilor, pentru a-și demonstra caracterul divin al misiunii, operii și persoanei sale, când spune: „Dacă nu fac lucrurile Tatălui meu, să nu credeți în mine. Iar de le fac, atunci dacă nu mă credeți pe mine, credeți în lucrurile mele, ca să cunoașteți și să credeți, că Tatăl este în mine și eu în el“ (In 10, 37—38). „De nu aș fi făcut între ei lucruri pe care nimeni altul nu le-a făcut, păcat nu ar avea, iar acum și m'au văzut și m'au urit și pe mine și pe Tatăl meu“ (In 15, 24),

În lucrarea sa mântuitoare, Iisus Hristos a făcut minuni nenumărate (Mat. 4, 23—24; 8, 16—17; 14, 34—36; 15, 29—31; 19, 1—3; 21, 14; Mc. 1, 32—34; 6, 53—56; 7, 37; Lc. 4, 40—41; 7, 20—23; In 2, 23; 7, 31; 11, 47; 12, 37; 20, 30), așa după cum prooro-

cise profetul Isaia: „Atunci se vor deschide ochii orbilor și urechile surzilor vor auzi. Atunci va sări șchiopul ca cerbul și limba celui mut va cânta de bucurie“ (35, 5—6); și după cum însuși Mântuitorul confirmă împlinirea acestei profeții în fața solilor lui Ioan Botezătorul: „Mergând spuneți lui Ioan cele ce auziți și vedeți: orbii văd și șchiopii umblă, leproșii se curățesc și surzii aud, morții înviază și săracilor li se binevestește“ (Mat. 11, 2—5).

Din acest număr mare de minuni, Evangheliștii istorisesc abia vreo patruzeci, care sunt sistematizate în următoarele categorii:

1. Minuni făcute asupra naturii neînsuflețite: prefacerea apei în vin (In 2, 1—11), pescuirea minunată (Lc. 5, 1—13), liniștirea furtunii pe mare (Mat. 8, 23—27), înmulțirea pâinilor (Mat. 14, 15—21), umblarea Mântuitorului pe mare (Mt. 14, 25—33; Mc. 6, 46—52; In 6, 15—21), a doua înmulțire a pâinilor (Mt. 15, 32—38), aflarea statirului în gura peștelui (Mt. 17, 24—27), uscarea smochinului neîroditor (Mt. 21, 18—22; Mc. 11, 12—24) și a doua pescuire minunată (In 21, 1—13).

2. Minuni săvârșite asupra oamenilor, a) *vindecări*: curățirea unui lepros (Mt. 8 1—4), vindecarea slugii sutașului (Mt. 8, 5—13), vindecarea soacrei lui Petru (Mt. 8, 14—15), vindecarea săbănogului (Mt. 9, 1—8; Mc. 2, 2—12; Lc. 5, 17—26), vindecarea femeii ce-i curgea sânge de 12 ani (Mt. 9, 20—22; Mc. 5, 25—34; Lc. 8, 43—48), vindecarea celor doi orbi (Mt. 9, 27—31), vindecarea omului cu mâna uscată (Mt. 12, 9—13), vindecarea orbilor din Ierihon (Mt. 20, 29—34; Mc. 10, 46—52; Lc. 18, 35—43), vindecarea surdo-mutului (Mc. 7, 32—37), vindecarea orbului din Betsaida (Mc. 8, 22—26), vindecarea bolnavului de idropică (Lc. 14, 1—4), vindecarea celor zece leproși (Lc. 17, 11—19), vindecarea urechii lui Malhus (Lc. 22, 50—51; In 18, 10), vindecarea fiului unui om împărătesc (In 4, 46—54), vindecarea slăbănogului de 38 ani (In 5, 1—17) și vindecarea orbului din naștere (In 9); b) *învieri*: învierea fiicei lui Iair (Mc. 5, 22—24, 35—43), învierea fiului văduvei din Nain (Lc. 7, 11—17) și învierea lui Lazăr (In 11, 1—48).

3. Minuni operate asupra spiritelor demonice (tot în folosul omului): vindecarea îndrăciților din Gadara (Mt. 8, 28—34), vindecarea mutului îndrăcit (Mt. 9, 32—34), vindecarea orbului mut îndrăcit (Mt. 12, 22—28), vindecarea fiicei Hananencei (Mt. 15, 21—28), vindecarea lunatecufui (Mt. 17, 14—21), vindecarea îndrăcitului din Capernaum (Mc. 1, 21—28) și vindecarea femeii gârbove (Lc. 13, 10—13).

4. Minuni efectuate asupra propriei persoane, afară de umblarea pe mare (Mt. 14, 25—31; In 6, 17—20): schimbarea la față (transfigurarea: Mt. 17, 1—9; Mc. 9, 2—10; Lc. 9, 28—36), învierea (Mt. 28, 1—8; Mc. 16, 1—9; Lc. 24, 1—9; In 20, 1—10), arătările după înviere (Mt. 28, 9—20; Mc. 16, 10—18);

Lc. 24, 10-49; In 20, 11-21, 22; Fapte 1, 3; I Cor. 15) și înălțarea la ceruri (Mc. 16, 19-20; Lc. 24, 50-52; Fapte 1, 2-11).

Este de remarcat că Mântuitorul n'a făcut nicio minune nici la comandă, nici în interes personal, nici în condiții prestabilite. A vindecat tot felul de boli curabile și incurabile: paralizia, lepra, hemoragia, febra, orbia, surzenia, mutismul și alte infirmități, inclusiv moartea, în apropiere sau dela distanțe mari, în case particulare și în locuri publice, fără martori, cu martori puțini și în fața poporului, în frunte cu fariseii și cărturarii. Toate le-a făcut fără nicio pregătire și fără nicio reclamă: spontan, calm, simplu, din cea mai curată iubire de oameni și din cea mai sinceră milă față de mizeriile vieții. Un gest compătimitor, o atingere ușoară, un cuvânt simplu, obține o vindecare, aduce sănătatea, redă viața, — dă rezultat instantaneu. „Curățește-te“, „Școală-te“, „Ia-ți patul și umblă“, „Lazăre, vino afară...“ și efectul se arată subit, complet și definitiv. Câtă deosebire între cazna falsilor taumaturgi ca să facă o „minune“ dubioasă, aproape totdeauna efectul unei prestidigitațiuni, dublată de o înșelăciune, și calmul divin al Mântuitorului când împlinește o operă miraculoasă!...

În mod natural, orice boală se vindecă într'un anumit timp, printr'un anumit regim de alimente și de temperatură, prin știință medicală și prin medicamente (presupunând că boala este curabilă). Mântuitorul face vindecări minunate împotriva prevederilor medicinei (șterge ochii orbilor cu tină și scuipat): tămăduiește boli incurabile, fără amânare și fără nicio așteptare. El poruncește naturii și aceasta se supune; ceartă duhurile rele și acestea fug; chiamă viața și aceasta vine. Nu-i mirare că mulțimea exclama în fața minunilor lui Iisus: „A cercetat Dumnezeu pe poporul său“ (Lc. 7, 16). Avea dreptate: prin Iisus Hristos, Dumnezeu s'a arătat și a vorbit cu oamenii.

Minunile evanghelice justifică doctrina creștină, întăresc credința în veritatea adevărilor revelate și confirmă divinitatea Mântuitorului. În minuni, Iisus și-a arătat atributele dumnezeiești: atotbunătatea, iubirea și atotputernicia, așa după cum în învățăturii și în profeții și-a arătat atotștiința și atotînțelepciunea.

Dar nu toată lumea este de aceeași credință și de bună credință, când e vorba de minunile Mântuitorului. În numele pseudoștiinței se ridică păreri greșite și atacuri inverșunate împotriva minunilor evanghelice. Cele mai mari dintre ele, care nu pot fi explicate prin legile naturii și ale științelor, sunt deadreptul negate — declarate inutile și imposibile — și înlăturate. Celelalte sunt astfel interpretate încât devin simple fapte naturale, care în chip fals poartă numele de minuni. Fiecare grupă de minuni și fiecare minune în parte, este supusă la tot felul de analize și comentarii, după tot felul de metode critice, raționaliste și spiritiste, toate cu același obiectiv:

înlăturarea supranaturalului prin explicarea naturală a minunilor din cuprinsul Evangheliei.

Despre Mântuitorul, unii spun că a fost un mare doctor, inițiat în toată știința medicală a vremii sale și mai ales specializat în psihoterapie, în metoda vindecărilor prin credință, prin sugestie, hipnoză și magnetism, deci un mare hipnotizor și magnetizor, inițiat în tainele științelor oculte. Alții dimpotrivă îi contestă toate aceste calități, și îi atribue toate defectele și maladiile de care ar putea suferi un pseudo-Mesia. Unii văd în El un incomparabil medium auditiv, văzător și vorbitor; cel mai mare inspirat, cel mai înaintat spirit „mijlocitor“ (medium) între Dumnezeu și oameni. Alții nu văd în El decât, ceea ce vedeau unii dintre contemporanii lui, un „înșelător“, un taumaturg fals și nimic mai mult.

Despre minunile săvârșite asupra naturii nefn-suflețite spun că sunt niște iluzii, alegorii, halucinații, semne de alienație mintală, și deci minuni false. Despre vindecările miraculoase afirmă că unele sunt din domeniul fanteziei, produse ale imaginației morbide sau ale entuziasmului popular, fără de nicio bază reală, iar altele sunt însănătoșiri naturale pe care reușesc să le facă medicii, chiar și natura singură. Despre învieri susțin că sunt acte de epilepsie, catalepsie, letargie, care se datorează unor morți aparente, deci înșelătoare. Despre alungarea demonilor spun că sunt vindecări naturale, psihoze pe care le vindecă instituturile de boli nervoase, psihoterapia prin sugestie, hipnoză, magnetism și alte metode oculte. Minunile pe care le-a făcut Iisus Hristos asupra persoanei proprii sunt încadrate în una sau alta din aceste grupe de pseudo-minuni. În consecință, capitolele evanghelice care ne vorbesc despre minunile Domnului trebuiesc sau înlăturate în totalitatea lor, sau înțelese astfel ca orice idee sau putere supranaturală să fie înlăturată din conținutul lor.

Toate aceste afirmațiuni, pretențiuni și observațiuni, pe care le face un anumit fel de „raționalism“ și o anumită „critică liberală“, „negativă“, nu reușesc să clatine adevărul și caracterul istoric al minunilor evanghelice, din următoarele cauze:

Integritatea, veracitatea și autenticitatea Evangheliei este mai presus de orice critică și de orice îndoială. Textele evanghelice sunt scrise de martori oculari, de apostolii Matei și Ioan, și de ucenicii apostolilor, Marcu și Luca, scriitori totașa de onești și demni de încredere, ca și apostolii care au mărturisit pe Hristos prin scrieri și prin sânge. Buna lor credință nu se poate pune la îndoială. Toată istorisirea cuprinsă în Evanghelii e simplă, documentată, serioasă, fără să tradeze nimic din entuziasmul înșelătorilor. A o ataca și înlătura numai pentru că ne vorbește despre minunile Domnului, e cu totul arbitrar, nedrept și neștiințific.

Minunile Mântuitorului au fost cunoscute și re-

cunoscute de o generație întregă de oameni, de o serie întregă de creștini convertiți; ca Nicodim, Zaheu, Iair, Centurionul; chiar și de adversarii săi. În templul din Ierusalim, preoții, cărturarii și bătrânii poporului, îl întreabă, zicând: „Spune-ne cu ce putere faci acestea? Sau cine este cel ce ți-a dat puterea aceasta“ de a face minuni? (Mat. 21, 23; Mc. 11, 28; Lc. 21, 1—2). În plenul sanhedrinului — comisia academicienilor de atunci — alarmați de învierea lui Lazăr, fariseii și arhieriei se întreabă: „Ce să facem? Pentru că omul acesta multe minuni face. De îl vom lăsa așa, toți vor crede în el și vor veni Romanii și ne vor lua și locul și neamul“ (In 11, 47—43). Prin urmare caracterul istoric și deci autentic al minunilor Mântuitorului este controlat și garantat de mărturiile evangheliștilor, ale apostolilor, de mulțimea poporului și de dușmanii Lui.

Minunile lui Iisus constituie un fapt unic în istoria omenirii, sau cum însuși le numește, „lucruri pe care nimeni altul nu le-a făcut“ (In 15, 24). Numai El vindecă boli incurabile, numai El învie morții și dispune de forța divină care stăpânește natura și alungă demonii. Preinșii taumaturgi ne vorbesc de inițieri îndelungate, de acțiuni dificile, de secrete profesionale. Iisus face minunile fără formule magice, fără remedii minerale sau vegetale, fără unelte sau leacuri medicale, fără de nicio pregătire, — în fața prietenilor și a dușmanilor, între patru ochi și în fața mulțimilor, totdeauna în aceleași condiții de simplitate și desinteresare. De aceea minunile lui, încadrate perfect în opera sa liberatoare și mântuitoare, sunt unice și cu totul excepționale în istoria omenirii, fapte prin care își probează cu certitudine *divinitatea*.

Informațiuni

■ ZIUA DE 10 MAI a fost sărbătorită la Arad într-o atmosferă plină de entuziasm național. La orele 8,30 dimineața, în biserica catedrală s'a slujit un Te-Deum de către Prea Sfințitul Părinte Episcop Andrei, înconjurat de un sobor de 8 preoți și 2 diaconi, de față fiind autoritățile civile și militare, precum și un număr însemnat de credincioși. Despre însemnătatea zilei a vorbit P. C. Părinte Protopop Viorel Mișuțiu.

După terminarea sf. slujbe a avut loc în fața catedralei trecerea în revistă a trupeii, după care Dl General Talpeș a vorbit soldaților despre însemnătatea zilei de 10 Mai.

La orele 10 a. m. a urmat apoi în fața Primăriei obișnuita defilare a școlilor, a organizațiilor muncitorești și a armatei.

În după amiaza zilei au avut loc întreceri sportive, iar la Palatul Cultural un festival patriotic închinat marilor evenimente ce s'au sărbătorit.

■ Dl Dr EUSEBIE SAGHIN, fost secretar general al Facultății de Teologie din Cernăuți și apoi secretar general al Universității de Vest, fost numit Directorul învățământului religios din Ministerul Cultelor.

■ ÎN ZIUA DE 13 MAI a. c. a avut loc la sf. Episcopie ședința Consiliului eparhial plenar, în decursul căreia au fost examinate și aprobate rapoartele generale ale secțiilor Consiliului nostru eparhial către adunarea eparhială. Tot în aceea zi s'a ținut și o ședință a secției administrative bisericesti în decursul căreia P. C. Părinte Protopop Dr Gheorghe Popoviciu, titularul catedrei de Exegeza V. T. dela Academia teologică din loc, i s'a încredințat spre suplinire și catedra de Istorie bisericească, devenită vacantă prin trecerea la pensie a I. P. C. Iconom Stavrofor Dr Nicolae Popoviciu.

■ MISIUNE RELIGIOASĂ. În parohia Iratoșul credincioșii au simțit trebuința unor rugăciuni stăruitoare pentru ploaie, intervenind în acest sens la sf. Episcopie să se organizeze o misiune specială în acest scop. Părintele consilier Caius Turicu însoțit de păr. diacon Simion Moleriu au escurs în Dumineca Slăbănogului (12 Mai) și împreună cu parohul locului, Ion Crișan, au oficiat sf. Liturghie implorând în ectenii speciale revărsarea darului ceresc după trei luni de cumplită secetă.

Ansamblul elevilor l-a condus cântărețul Nicolae Rotar, fiind prezenți autoritățile comunale și întreaga parohie — cu mic și mare — umplând capela spațioasă înzestrată cu toate cele trebuincioase cultului. I. P. C. Ic. Stav. C. Turicu predică despre „Darurile cerești și mărturisirea credinței“.

După Vecernie, la Școala de Duminecă au dat concursul elevii dlui director Stoichițescu cu puncte de cor religios și recitări de poezii patriotice, iar elevele Dnei directoare au predat piese moralizatoare.

Evanghelia și Apostolul zilei au fost tâlcuite de părinții C. Turicu și I. Crișan, iar credinciosul I. Longhinaș face istoricul coloniei și parohiei rugând pe trimisul sf. Episcopiei să roage pe P. Sf. Episcop Andrei, ca în acest an, împlinindu-se două decenii dela întemeierea coloniei și înființarea parohiei, să pogoare în mijlocul creștinilor din Iratoșul, care așteaptă pe înaltul păstor cu cea mai sinceră dragoste.

■ ADUCEM la cunoștința absolvenților de teologie seria 1936, că tradiționala convenire de 10 ani se amână, pentru împrejurări financiare mai favorabile, când probabil vor conveni mai multe serii deodată.